

Подела моторних возила

Борба за опстанак возила на тржишту тражи стално побољшање квалитета возила. Појам “квалитета” возила укључује читав низ карактеристика, које представљају мерило за оцену возила. Карактеристике возила се могу поделити у четири групе и то:

- Перформансе, које обухватају енергетске, експлоатационе и еколошке карактеристике возила;
- Поузданост, која обухвата све оне параметре квалитета, који се односе на могућност несметаног обављања свих функционалних задатака у току експлоатације у свим радним условима;
- Економичност, која обухвата све елементе, који се односе на економску оправданост коришћења возила;
- Безбедност, која обухвата све оне компоненте квалитета, које се односе на степен сигурности коришћења возила са становишта возача, путника и околине у најширем смислу речи.

Да ће се у будућности интензивирати развој моторних возила, говоре следеће чињенице:

- Индустрија моторних и прикључних возила је још увек највећа и најјача индустрија на свету;
- Моторно возило служи за задовољење основних потреба човечанства;
- Предмет највеће робне размене је аутомобил;
- Индустрија аутомобила представља синтезу свих технологија, а са авионима и свемирским летелицама, аутомобил је најкомплекснији производ човечанства.

Данашњи степен развоја моторних возила карактерише се производњом врло широког спектра различитих врста, типова и категорија возила. Савремена возила карактеришу се великом сложеностију механизма, који се налазе на њима. Посебно треба истаћи аутоматизацију и електронску контролу појединих процеса на возилу са циљем задржавања његове конкурентности.

У будућности се очекује даљи интензивни развој моторних возила уз максимално ангажовање стручњака различитог профила (машинци, електроничари, технолози, електричари, дизајнери, економисти, еколози, итд).

Класификација моторних и прикључних возила

Класификација се може вршити на више начина у зависности од параметра који се узимају као основ за класификацију.

Најчешће се као основни параметар за класификацију моторних возила узима њихова намена. У том смислу се моторна возила могу поделити на две основне групе:

- путна моторна возила,
- ванпутна моторна возила,

где се прва крећу по посебно израђеним путевима, а друга се крећу по најразличитијим подлогама беспућа.

На основу уже намене и путна и беспутна моторна возила могу да се поделе на:

- транспортна
- вучна (радна) и
- специјална возила

Транспортна возила су намењена за превоз робе или људи, на одређеним релацијама, при одређеној брзини кретања. Карактеришу их отпори изазвани непосредним кретањем; **Брзина** возила представља основни показатељ њихове функционалне прикладности.

Радна возила у склопу са неком радном машином или уређајем обављају одређене операције у разним областима привреде (шумарство, грађевинарство, комуналне делатности, итд.). Овде је битна вучна сила на потезници, односно снага за погон прикључне машине. Карактеришу их отпори изазвани непосредним обављањем одређене радне операције у технолошком систему механизације, пољопривреде, .. ;

Сила на потезници представља основни показатељ њихове функционалне прикладности.

Специјална возила, која имају посебне карактеристике, у зависности од намене (за спорт, војску, здравствене услуге, итд.)

Класификација моторних возила може да се врши и у односу на друге значајне параметре, као нпр.:

- према начину остварења кретања (моторна возила са точковима, моторна возила са гусеницама),
- према врсти погона (моторна возила са мотором СУС, са електропогоном, са гасном турбином, погон на алтернативна горива, хибридни погон, ...),
- итд.

Дефиниције, основне ознаке и класификација моторних возила предмет су више међународних препорука и домаћих стандарда, као на пример:

SRPS M.NO.010 / SRPS ISO 3833 / DIN 70010

Подела моторних и прикључних возила

Због потреба установљавања већег броја законских прописа (режими саобраћаја, таксе, порези, итд.), омогућавања типизације, унификације, поједностављења и економичније експлоатације, могућности сврсисходнијег одабирања возног парка, економичније производње појединих елемената и склопова, стандардизације и низа других погодности, било је неопходно да се изврши подела, односно груписање возила у одређени број врста.

Параметри по којима се врши подела не могу да буду исти за све врсте возила. Исто тако, за једну или више врста могу да се усвоје два или више параметара за поделу.

Као параметри за поделу моторних и прикључних возила данас се најчешће користе:

- број точкова,
- радна запремина мотора,
- снага мотора,
- максимална брзина,
- број седишта за путнике,
- максимална дозвољена маса,
- корисна носивост,
- број осовина,
- снага на потезници,
- вучна сила,
- геометријски параметри,
- итд.

Правилником о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима (у даљем тексту Правилник) прописује се подела моторних и прикључних возила, услови које морају да испуњавају возила у саобраћају на путу у погледу димензија, техничких услова и уређаја, склопова и опреме и техничких норматива, начин, време поседовања и коришћења зимске опреме на возилу у саобраћају на путевима као и услови у погледу коришћења и техничких карактеристика туристичког воза.

Овај правилник не примењује се на возила:

- 1) која се користе за такмичења на путевима и ван њих – током такмичења;
- 2) са посебном дозволом за испитивање на путу;
- 3) борбена возила оружаних снага.

Нова серијски произведена возила морају бити усаглашена са једнообразним техничким условима, у складу са прописима о хомологацији.

Врсте возила означавају се латиничним словима у складу са Споразумом о прихватању једнообразних услова за хомологацију и узајамно признавање хомологације опреме и делова моторних возила („Службени лист ФНРЈ – Међународни уговори”, број 5/62), односно одговарајућим прописима Европске уније.

1. Врста L — mopеди, мотоцикли, трицикли и четвороцикли

Врста L1 — мопед, јесте возило са два точка чија максимална конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, не прелази 45 km/h, при чему радна запремина, када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем не прелази 50 cm³ или чија највећа стална номинална снага не прелази 4 kW за електромоторе.

Врста L2 — лаки трицикл, јесте возило са три точка са било каквим распоредом точкова чија максимална конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, не прелази 45 km/h, при чему радна запремина, када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем не прелази 50 cm³ или чија највећа стална номинална снага не прелази 4 kW за електромоторе.

Врста L3 — мотоцикл, јесте возило са два точка чија максимална конструктивна брзина без обзира на начин преноса прелази 45 km/h или са мотором чија запремина цилиндара у случају да се ради о мотору са унутрашњим сагоревањем прелази 50 cm³ или чија највећа стална номинална снага прелази 4 kW за електромоторе.

Врста L4 — мотоцикл са бочним седиштем, јесте возило са три точка асиметрично распоређена у односу на уздужну средњу раван чија максимална конструктивна брзина без обзира на начин преноса прелази 45 km/h или радна запремина у случају да се ради о мотору са унутрашњим сагоревањем прелази 50 cm³ или чија највећа стална номинална снага прелази 4 kW за електромоторе.

Врста L5 — тешки трицикл, јесте возило на три точка симетрично распоређена у односу на уздужну средњу раван са мотором чија максимална конструктивна брзина без обзира на начин преноса прелази 45 km/h или ако радна запремина у случају да се ради о мотору са унутрашњим сагоревањем прелази 50 cm³ или чија највећа стална номинална снага прелази 4 kW за електромоторе.

Врста L6 — лаки четвороцикл, јесте моторно возило са четири точка:

- чија маса празног возила није већа од 350 kg, што не укључује масу батерија, ако је реч о електричним возилима;
- чија највећа конструктивна брзина не прелази 45 km/h;
- који имају мотор чија радна запремина за моторе са унутрашњим сагоревањем (СУС мотори) са погоном на бензин не прелази 50 cm³ и чија највећа нето снага не прелази 4 kW за СУС моторе са другом врстом погонског горива или чија највећа стална номинална снага не прелази 4 kW за електромоторе.

Врста L7 — тешки четвороцикл, јесте моторно возило са четири точка:

- који не одговара условима из врсте L6;
- чија маса празног возила није већа од 400 kg, односно 550 kg за возила за превоз терета, што не укључује масу батерија ако је реч о електричним возилима;
- чија највећа стална номинална снага мотора не прелази 15 kW.

2. Врста М — возила за превоз лица

Врста М — моторно возило јесте возило које је пројектовано и конструисано првенствено за превоз лица и њиховог пртљага.

Врста М1 — путничко возило јесте возило врсте М које има највише девет седишта укључујући и седиште за возача, без места за стајање.

Врста М2 — лаки аутобус јесте возило врсте М са више од девет седишта укључујући и седиште за возача чија највећа дозвољена маса не прелази 5 t и која могу имати места за стајање.

Врста М3 — тешки аутобус јесте возило врсте М са више од девет седишта укључујући и седиште за возача чија највећа дозвољена маса прелази 5 t и која могу имати места за стајање.

Возила врсте М2 и М3 (аутобуси) разврставају се у класе:

1) возило са више од 22 седишта за путнике:

(1) Класа I - јесте возило конструисано са простором намењеним за путнике који стоје, дозвољавајући несметано кретање путника.

(2) Класа II - јесте возило конструисано углавном за путнике који седе, и пројектовано за превоз путника који стоје у пролазу, односно у простору који није већи од простора намењеног за два удвојена седишта.

(3) Класа III - јесте возило које има искључиво места за седење.

2) возило са највише 22 седишта за путнике:

(1) Класа А - јесте возило које је намењено за превоз путника који седе, односно који стоје.

(2) Класа В - јесте возило које није намењено за превоз путника који стоје и које нема додатке за путнике који стоје.

Аутобуси који укључују две или више неодвојивих али јасно дефинисаних јединица се сматрају као једно возило.

3. Врста N — теретна возила

Врста N — моторно возило које је пројектовано и конструисано првенствено за превоз терета

Врста N1 — лако теретно возило, јесте возило врсте N чија највећа дозвољена маса не прелази 3,5 t.

Врста N2 — средње теретно возило, јесте возило врсте N које има највећу дозвољену масу која прелази 3,5 t, али која не прелази 12 t.

Врста N3 — тешко теретно возило, јесте возило врсте N које има највећу дозвољену масу која прелази 12 t.

Опрема и инсталација стално уграђена на возила посебне намене (кранови, покретне радионице, возила за разглас, итд.) сматрају се као терет (стални терет).

4. Врста О — прикључна возила

Врста О – прикључно возило које је пројектовано и конструисано за превоз терета или лица као и за смештај лица.

Врста О1 – лако прикључно возило јесте прикључно возило чија највећа дозвољена маса не прелази 0,75 t.

Врста О2 – мало прикључно возило, јесте прикључно возило чија највећа дозвољена маса прелази 0,75 t , али не прелази 3,5 t.

Врста О3 – средње прикључно возило јесте прикључно возило чија највећа дозвољена маса прелази 3,5 t , али не прелази 10 t.

Врста О4 – велико прикључно возило, јесте прикључно возило чија највећа дозвољена маса прелази 10 t.

Према облику каросерије, возила врсте М, N и О се разврставају на:

1) путничка возила (M1) чији је облик каросерије дефинисан стандардом SRPS ISO 3833:2005, јесу:

(1) АА лимузина – јесте возило дефинисано ознаком 3.1.1.1 стандарда SRPS ISO 3833:2005, опремљено са најмање 4 бочна окна,

(2) АВ лимузина са задњим вратима – јесте возило АА са вратима на задњем делу возила,

(3) АС караван јесте возило дефинисано ознаком 3.1.1.4 стандарда SRPS ISO 3833:2005,

(4) АД купе – јесте возило дефинисано ознаком 3.1.1.5 стандарда SRPS ISO 3833:2005,

(5) АЕ кабриолет – јесте возило дефинисано ознаком 3.1.1.6 стандарда SRPS ISO 3833:2005,

(6) АФ вишенаменско возило – јесте моторно возило које не одговара осталим облицима каросерије путничких возила М1 и намењено за превоз путника и њиховог пртљага односно терета у истом простору,

(7) АГ теретни караван – јесте возило дефинисано ознаком 3.1.1.4.1 стандарда SRPS ISO 3833:2005 код кога је товарни простор одвојен од простора за возача и путнике;

2) моторна возила врста M2 или M3, јесу:

(1) CA једноспратни аутобус – јесте возило где је простор предвиђен за лица у једном нивоу,

(2) CB двоспратни аутобус – јесте возило где је простор предвиђен за путнике, бар у једном делу на два нивоа, при чему горњи ниво није предвиђен за стајање путника,

(3) CC зглобни једноспратни аутобус – јесте возило у једном нивоу дефинисано као возило које се састоји од два или више јасно раздвојених делова који су међусобно повезани тако да путници могу да се слободно крећу између њих, а делови су чврсто повезани тако да могу бити одвојени једино у радионицама,

(4) CD зглобни двоспратни аутобус – јесте возило CC на два нивоа при чему на бар једном нивоу путници могу слободно да се крећу између раздвојених делова,

(5) CE нископодни једноспратни аутобус – јесте возило у једном нивоу, Класе I, II или A где најмање 35 % простора предвиђеног за стајање путника (код зглобног аутобуса у његовом предњем делу или код двоспратног аутобуса на његовом доњем нивоу) чини простор без степеница и укључује приступ најмање једним вратима,

(6) CF нископодни двоспратни аутобус – јесте возило CE на два нивоа,

(7) CG зглобни нископодни једноспратни аутобус – јесте возило које чини комбинација возила CC и CE,

(8) CH зглобни нископодни двоспратни аутобус – јесте возило које чини комбинација возила CD и CF,

(9) CI отворени једноспратни аутобус – јесте возило без крова или са делом крова,

(10) CJ отворени двоспратни аутобус – јесте возило без крова на целом или на једном делу његовог горњег нивоа,

(11) CX аутобуска шасија – јесте некомплетно возило са шасијом, погоном и осовинама које је намењено да буде комплетирано са каросеријом;

3) моторна возила врсте N, јесу:

(1) BA камион – јесте возило које је пројектовано и конструисано искључиво или првенствено за превоз терета

(2) BB ван – јесте камион код кога је товарни простор и простор за возача у истој целини,

(3) BC тегљач – јесте вучно возило које је пројектовано и конструисано првенствено за вучу полуприколица,

(4) BD возило за вучу – јесте вучно возило које је пројектовано и конструисано за вучу искључиво приколица,

(5) BE пикап – јесте возило највеће дозвољене масе која не прелази 3,5 t код кога товарни простор и места за седење нису у истој целини,

(6) BX шасија теретног возила – јесте некомплетно возило са шасијом, кабином (комплетном или делимичном), погоном и осовинама које је намењено да се комплетира са каросеријом;

4) возила врсте O, јесу:

(1) DA полуприколица – јесте прикључно возило које је конструисано да се прикључи на тегљач са седлом или на конвертер приколицу при чему преноси знатно вертикално оптерећење на вучно возило или конвертер,

(2) DB приколица са рудом – јесте прикључно возило које има најмање две осовине од којих је најмање једна управљана осовина, опремљено са вучним уређајем који се може покретати вертикално у односу на приколицу и које преноси мање од 100 daN статичког вертикалног оптерећења на вучно возило,

(3) DC приколица са централном осовином – јесте прикључно возило код кога је осовина (осовине) постављена близу тежишта возила тако да вертикално оптерећење које се преноси на вучно возило, не прелази 10% од највеће дозвољене масе приколице односно највише 1000 daN, при равномерном оптерећењу возила,

(4) DE приколица са крутом рудом – јесте прикључно возило са једном осовином или групом осовина, опремљено са крутом рудом која преноси статичко оптерећење не веће од 4000 daN на вучно возило на основу своје конструкције, и које не спада у приколице са централном осовином;

5) специјално возило јесте возило врсте М, N или О изведено за одређене функције са посебно уређеном каросеријом, снабдееном уређајима или опремом за обављање тих функција, и то:

(1) SA возило за становање – јесте возило врсте М прилагођено за становање које садржи најмање следећу опрему која мора бити чврсто повезана за каросерију: седишта и сто, лежај који може бити изведен од седишта, кухињска опрема и простор за смештај пртљага. Сто може бити направљен да буде лако померљив,

(2) SB блиндирано возило – јесте возило намењено за заштиту путника и/или терета са стално уграђеном антибалистичком заштитом,

(3) SC амбулантно возило – јесте возило врсте М намењено за транспорт болесних или повређених лица и опремљено специјалном опремом за такву намену,

(4) SD возило за превоз умрлих – јесте возило врсте М намењено за превоз умрлих и које има специјалну опрему за такву намену,

(5) SH возило прилагођено за инвалидска колица – јесте возило врсте M1 конструисано или прилагођено за превоз једног или више лица у инвалидским колицима,

(6) SE камп приколица – јесте возило врсте О возило дефинисано ознаком 3.2.1.3 стандарда SRPS ISO 3833:2005,

(7) SF покретна дизалица – јесте возило врсте N3 које није намењено за превоз терета, опремљено са покретном дизалицом чији је момент дизања једнак или већи од 400 kNm,

(8) SG друге врсте специјалних возила – јесте возило које не спада у остала специјална возила,

(9) SJ конвертер доли – јесте возило врсте О опремљено седлом за прихватање полуприколице,

(10) SK приколица за обављање ванредног превоза – јесте возило врсте О4 намењено за ванредни превоз, које укључује и хидраулично модуларно прикључно возило без обзира на број модула.

(11) SL моторно возило за обављање ванредног превоза - јесте вучно возило или тегљач за вучу полуприколице врсте N3, које испуњава следеће услове:

- да има више од две осовине од којих је бар пола осовина (две осовине од три у случају троосовинског возила, итд.) пројектовано да буду погонске истовремено, без обзира да ли погон неке од осовина може бити искључен;
- које је пројектовано за вучу или гурање приколице за обављање ванредног превоза врсте О4; - чија највећа нето снага мотора није мања од 350 kW, и
- које може бити опремљено додатним предњим прикључним уређајем за тешке вучене масе.

(12) SM возило са измењивим уређајима - јесте теренско возило врсте N пројектовано и конструисано за вучу, гурање, ношење и активирање одређене заменљиве опреме и уређаја:

- са не мање од две површине за постављање опреме и уређаја;
- са стандардизованим механичким, хидрауличким и/или електричним прикључцима (нпр. вратило за одвод снаге) за погон и активирање горе наведене опреме и уређаја, и
- које задовољава дефиницију из стандарда ISO 3833-1997, део 3.1.4 (специјално возило).

Уколико је ово возило опремљено помоћном платформом за превоз терета, њена највећа дужина не сме бити већа од:

- 1,4 пута ширина трага прве или друге осовине (која је већа), у случају двоосовинског возила, или
- 2,0 пута ширина трага прве или последње осовине (која је већа) у случају возила са више од две осовине.

Облик каросерије возила врсте N и O, поред словне ознаке, може бити допуњен неком од следећих двоцифрених ознака:

- 01 – платформа
- 02 – са страницама
- 03 – затворена надградња (фургон)
- 04 – климатизована надградња са изолационим зидовима и опремом за одржавање унутрашње температуре
- 05 – климатизована надградња са изолационим зидовима али без опреме за одржавање температуре
- 06 – флексибилне странице (церада)
- 07 – изменљиви транспортни суд
- 08 – носач конテナ
- 09 – возило опремљено са хук-лифтом
- 10 – кипер
- 11 – цистерна
- 12 – цистерна намењена за превоз опасних терета
- 13 – превоз стоке
- 14 – превоз возила
- 15 – мешалица за бетон
- 16 – пумпа за бетон
- 17 – превоз дрва
- 18 – одвожење смећа
- 19 – чишћење улица, чишћење одвода, прање улица
- 20 – компресор
- 21 – превоз чамаца
- 22 – превоз једрилица

- 23 – возило продавница или излог
- 24 – возило за помоћ на путу
- 25 – возило са мердевинама
- 26 – дизалица (различита од покретне дизалице SF)
- 27 – платформска дизалица
- 28 – возило са уређајем за бушење и копање
- 29 – нископодно прикључно возило
- 30 – превоз стакала
- 31 – ватрогасно возило
- 99 – облик каросерије не постоји у важећој листи.

5. Врсте Т и С — трактори

Врста Т1 – јесте трактор са точковима код кога ширина трага осовине најближе седишту возача није мања од 1150 mm, чија је маса возила спремног за вожњу већа од 600 kg и који има клиренс мањи од 1000 mm.

Врста Т2 – јесте трактор са точковима код кога је најмања ширина трага мања од 1150 mm, чија је маса возила спремног за вожњу већа од 600 kg, чији је клиренс мањи од 600 mm, с тим да је највећа конструктивна брзика 30 km/h за возило чија висина тежишта изнад земље подељена са просечном ширином трага прелази 0,9.

Врста Т3 – јесте трактор са точковима чија маса возила спремног за вожњу не прелази 600 kg.

Врста Т4 – јесте трактор посебних намена, и то:

1) врста Т4.1 (трактор са високим клиренсом) - јесте трактор намењен за рад са високим усевима, као што је винова лоза. Они имају уздигнуту шасију или део шасије, што им омогућује да се крећу паралелно са усевом, при чему се леви и десни точкови налазе са обе стране једног или више редова усева. Намењени су да носе или покрећу оруђа која се могу монтирати са предње стране, између осовина, на задњој страни или на платформи. Када је трактор у радном положају, клиренс под правим углом у односу на усев мора бити већи од 1.000 mm. Ако висина тежишта трактора изнад земље, са нормално монтираним пнеуматичима, подељена просечном ширином трага свих осовина прелази 0,9, највећа конструктивна брзина не прелази 30 km/h;

2) врста T4.2 (екстра широки трактор) - јесте трактор који карактеришу велике димензије, који је првенствено намењен за обраду великих површина пољопривредног земљишта;

3) врста T4.3 (трактор са ниским клиренсом) - јесте трактор са погоном на сва четири точка чија је измењива опрема намењена за употребу у пољопривреди или шумарству и које карактерише носећи оквир шасије опремљен са једним или више прикључних вратила, који има технички дозвољену масу од највише 10 t, за који је однос те масе и највеће масе неоптерећеног возила спремног за вожњу мањи од 2,5 и чија висина тежишта изнад тла уз употребу нормално монтираних пнеуматика не прелази 850 mm.

Врста T5 – јесте трактор са точковима чија највећа конструктивна брзина прелази 40 km/h.

Сваки трактор врсте T1-T4 може имати додатну ознаку "a" или "b", према највећој конструктивној брзини, с тим што ознака "a" иде уз трактор са точковима чија је највећа конструктивна брзина мања или једнака 40 km/h, а ознака "b" иде уз трактор чија је највећа конструктивна брзина већа 40 km/h.

Врста Tm – јесте мотокултиватор.

Врста TR – јесте радна машина.

Врста од C1 до C5 – јесу трактори са гусеницама.

Подела врста од C1 до C5 аналогна је подели трактора са точковима од T1 до T5, а услови који важе за тракторе са точковима важе за одговарајућу врсту трактора са гусеницама.

6. Врста R — прикључна возила трактора

Врста R1 – јесте прикључно возило чија највећа дозвољена маса не прелази 1,5 t.

Врста R2 – јесте прикључно возило чија највећа дозвољена маса прелази 1,5 t али не прелази 3,5 t.

Врста R3 – јесте прикључно возило чија највећа дозвољена маса прелази 3,5 t али не прелази 21 t.

Врста R4 – јесте прикључно возило чија највећа дозвољена маса прелази 21 t.

Свака врста прикључних возила трактора може имати додатну ознаку „a” или „b”, према највећој конструктивној брзини, с тим што ознака „a” иде уз прикључно возило које је конструисано за брзину од највише 40 km/h, а ознака „b” иде уз прикључно возило које је конструисано за брзину изнад 40 km/h.

7. Врста S — измењиве вучене машине

Врста S1 – јесте измењива вучена машина намењена за пољопривреду или шумарство чија највећа дозвољена маса не прелази 3,5 t.

Врста S2 – јесте измењива вучена машина намењена за пољопривреду или шумарство чија највећа дозвољена маса прелази 3,5 t.

Свака врста измењиве вучене машине може имати додатну ознаку „a” или „b”, према највећој конструктивној брзини, с тим што ознака „a” иде уз измењиву вучену машину чија је највећа конструктивна брзина мања или једнака 40 km/h, а ознака „b” иде уз измењиву вучену машину чија је највећа конструктивна брзина изнад 40 km/h.

За врсту возила S не примењују се одредбе Правилника које се односе на техничке услове уређаја, склопова и опреме и техничке нормативе.

8. Врста К — остала возила

Врста К1 – јесте запрежно возило.

Врста К2 – јесте возило са погоном на мишићну снагу људи (бицикл, тротинет, трицикл са педалама, квадрицикл са педалама, тандем бицикл и др.).

Врста К3 – јесте возило са погоном на педале са додатним електричним мотором чија је највећа снага мања од 0,25 kW и највећа конструктивна брзина мања од 25 km/h, а које није декларисано као возила врсте L1.

Врста К5а – јесте вучно возило туристичког воза.

Врста К5b – јесте прикључно возило туристичког воза.

9. Теренска возила — подврста G

Теренска возила су возила врста М и N која су оспособљена за кретање ван пута и задовољавају захтеве одговарајућег прописа.

Ознаке М и N могу бити комбиноване са ознаком G, односно, возило врсте N1 које је намењено за теренску употребу означава се са N1G.

Ознака возила G је допунска и користи се искључиво уз ознаке врсте возила М или N.